

روایت حکیم توس از معماهای «بُقمچ»

گفت و گوی خراسان با استاد مهدی سیدی فرخند، شاهنامه پژوه سرشناس و مولف کتاب «جغرافیای تاریخی شاهنامه»

شاهنامه ضبط جیحونی از دیگر ضبطها صحیح تر است.
سوی مرزبانان بُمُنج و گاه
که بافر و برزند و یاداد و راه
شمیران و روپین دژ و زاه کوه
کلاتا از دگر دست و دیگر کروه
استاد سید مهدی سیدی خاطر نشان کرد: از میان این درُها
یا قلعه‌ها، آنی را که بُمُنج و «بیمنج» و «با گنج» خوانده‌اند،
کتاب اهالی خراسان عموماً به نام بمُنج می‌شناسند و در
حالا هم به صورت «بومُج» و شبیه آن نوشته می‌شود.
روستای «گاه» نیز با همین املا خوانده و نوشته می‌شود.
در نتیجه «گاه» غلط و صحیح آن «گاه» است. بُمُنج هم که
اعراب گذاری آن سلیقه‌ای صورت گرفته به نام اصلی این
ده نزدیک‌تر به «بیمنج» و «دورتر است. «با گنج» هم که
کدام غلط است.

را برداشت و به سمت خراسان گریخت تا از آن جا به مرو برود. وقتی در مسیر خراسان بود به این اندیشه فرو رفت که: «اِمال» و اموالِم چه کنم؟ او می دانست در «مرو» کوه، دره یا محل امنی را برای پنهان کردن اموالش از شر دستبرد دشمنان نخواهد یافت. پس چاره ای اندیشید و پس از مشورت با مشاورانش، در حالی که در لندن امپراتور حمایت برای خراسان را داشت، بی درنگ به مرزبانان خراسان نامه ای نوشت و درخواست پناهندگی در روستای «گاه» و «بجق» را داد، چون مطمئن شده بود که این ده های مستحکم بهترین مکان برای حفظ اموال او است. او با خود اندیشیده بود که اموالش را این جا بگذارد و به مرو برود و پس از جنگ برگردد و اموالش را که از خطر غارت نجات یافته، در دارد.

استاد سیدی فرخ در ادامه روایت این داستان تاریخی شاهنامه خاطر نشان کرد: برای کسانی که تا امروز روستاهای بقمچ و گار و اندیداند باید بگویم این دو روستادر گذشته به عنوان نقاط کلیدی مرز خراسان و مرو به شمار می آمدند. خلاصه این که یزدگرد به مرورفت و کشته شد، اما هیچ کس از این واقعه تاریخی خبر ندارد که اواموالش را در این روستاها به امانت گذاشته است. خبر سر نوشت اموال یزدگرد تا همین امروز نیز مانند رازی سر به مهر باقی مانده است.

وی افزود: نام این دژها (بغمج) همان بغمنج، گاه و (...و اغلب برای اهالی ولایت موس آشنا هستند و امروز با همان نام ها یا شبیه آن به کار می‌رود، اما ظاهراً این نام ها برای ناسخان شاهنامه نامانوس بوده است و به همین علت آن ها را به صورت های مغعوشی بازنویسی کرده اند. دژ - قلعه های کوهستانی مزبور که اکنون بر جای هستند، عبارت اند از بغمج (یا امالی بوقمچ در فهرست، روستاها)، گاه، گرو، گروه، کلات که نام همه در ابیات مزبور آمده، اما از میان سه صحیح

به آن پرداخته نشده به سراغ مؤلف کتاب «جغرافیای تاریخی شاهنامه» رفته و با او گفت و گو کرده ایم.

پناه‌ورن سید یرد کرد به قم

استاد مهدی سیدی در ابتدای این گفت و گو به ذکر مشخصات جغرافیایی و دلایل اهمیت روستای قمچر در داخ و گفت: رشته کوه تاریخی و سر به فلک کشیده «هزار مسجد» از گذشته‌های دور مانند سدی میان دشت‌های تر کمستان و خرسان، قد را فرشته است. این کوه‌های صعب العبور در روستای «گاه و بقمچ» را در طول تاریخ به دژهای مستحکمی تبدیل کرده‌اند که پادشاهان و افراد زیادی در گرما نبرد با به این فکر افتاده‌اند که از این دژها به عنوان پناهگاه و محل نگهداری اشیای گرانبهای خود استفاده کنند. یکی از این افراد سید یرد کرد است.

وی در تشریح آن چه از یزدگرد و ارتباطش با روستای بقمچ در شاهنامه آمده می‌گفت: زمانی که یزدگرد در جنگ با اعراب در غرب ایران شکست خورد، بار و بنه و مال و اموالش

 محمد بهرودی نیا
culture@khorasannews.com

روقتی از شاهنامه فردوسی سخنی به میان می‌آید می گویم
چو رها فی این کتاب و داستان هایش حتی چین و روسیه و
کشوره های آن سوره را در بر می گیرد بسیاری از شنوندگان
این سخن، شگفت و زده می شوند و می پرسند و می خواهند این
کتاب را پیدا می کنند تا اصل ماجرا بخوانند. از چین
روسیه که بگذریم آمدن نام برخی از نقاط مختلف کشورمان
در این اثر بزرگ نیز برای بسیاری از ما شگفت آور است. از چند
دقیقه پیش برای معرفی نام جاه های ذکر شده در شاهنامه و
چند راجع به قلمشاعرا مظلوم فردوسی در کتاب مشهورش آمده،
به معرفی این محل ها که همچنان در خراسان وجود خارجی
دارند، پرداخته ایم. در گزارش های پیشین گفتیم که سامر در
«کشف رود» (رودی در نزدیکی مشهد) باز آستانه های رود،
و شش دانگ آن کشت و زار شد از کناری این رود باستانی ها، کرد
و این زبان گزارش در باره کشف رود در شاهنامه به سراغ

فسانه «از در کوهِ» فتنیم که می گویند این کوهِ، جسد همان اژدهای کشته شده به دست سام است که در طول تاریخ زیر خاک دفن شده. سپس از دره «آلا» سخن گفتیم و شرح جامه یازدهم یزدگرد را از او گرفتیم. در دومین شماره از این سلسله گزارش ها به سراغ وایت ریت دهایی از شاهنامه فتنیم که میان لشکریان «گور» و «پیران وِسه» گناباد در گرفت و در نهایت پیران وِسه به دست سپاهیان ایران شکست خوردند. سومین وایت ریت درباره مرگ حبیبیان یزدگرد در کنار «شوشمه» در کلمکان بود. حالا می خواهیم به روستای باستانی «بمچ» یکی از روستاهای نزدیک شهر چتران بپردازیم. کتاب ذکر است که منبع ناماری این سلسله گزارش ها، «فرهنگ جغرافیای تاریخی شاهنامه» به قلم استاد مهدی سیدی فرخ است، اما در این شماره برای کسب اطلاعات بیشتری در این کتاب

است. نویسنده‌هایی مثل جردالدنوی حساست در استفاده از کلمات دارند که این همواره به نفع اثر هنری آن‌ها تمام شده است. وی با اشاره به تنوع شخصیت، طراحی شخصیت‌های قابل روبرو متعدد و بیان شباهت‌های زندگی نویسنده در با شخصیت‌ها به عنوان برخی از نقاط قوت این رمان، خاطر نشان کرد: این رمان، جنگ میان بازنده‌هاست. هیچ کدام از شخصیت‌ها را نمی‌توان پیروز میدان دانست. گویا این قصه می‌خواهد به ما بگوید، اگر قرارداد‌های اجتماعی، انسانی و ارزش‌ها را کنار بگذاریم، همه بازنده هستیم.

بزرگ به تیراژهای چند ده میلیونی در جهان می‌رسد.

■ **حکایت ترجمه در ایران و در باز دیزی**
همچنین دکتر علی خراسانی فر استاد دانشگاه و مترجم زبان و ادبیات انگلیسی گفت: وقتی پسان ترجمه شده «تکسی بزرگ» را خواندم، رمان از مقایسه آن با نسخه انگلیسی تفاوت‌های زیادی را مشاهده کردم به طوری که از نسخه ترجمه شده لذتی نبردم. البته این طبیعی است، زیرا فضای ترجمه در کشور ما، مثل دیزی در باز است که هر کسی از راه می‌رسد به سرش می‌رود و در نتیجه ترجمه‌های ضعیف زیادی را شاهدید.

وی افزود: به نظر من بزرگ‌ترین مانع که بر سر لذت بردن واقعی از این اثر وجود دارد، چیزی جز مسئله زبان و ترجمه نیست. البته این مشکل در ادبیات تطبیقی هم وجود دارد.

■ جنگ میان بازنده‌ها
سیدمهدی زررقانی، استاذ زبان و ادبیات فارسی
نیز در این نشست گفت: مکالمات کوتاه و
عبور سریع نویسنده از برخی لحظه‌ها باعث
علاقه‌مندی بیشتر مخاطب به ادامه خوانش شده

معہ شناسی و ترجمہ پذیری

و ناکامی‌های پس از جنگ داشت. وی در بخش دیگری از صحبت‌هایش، نقش راوی اول شخص داستان «نیک کاراوی» و نمادهای اصلی به کار رفته در اثر به‌ویژه «چراغ‌سبز» و مضامین شرق و غرب در رمان و اساطیر را با تفصیل بیشتر مورد بحث و بررسی قرار داد.

پیش‌بینی آینده با گتسی!
 دکتر مهدی کرمانی، استاد جامعه‌شناسی دانشگاه فردوسی نیز در ادامه ضمن بررسی این‌ها را دیدگاه‌های مختلف جامعه‌شناسی بر پاسخ به این سؤال که نویسنده کرمان از چه ترفندی بهره برده که رمان او بعد از چند دهه همچنان در جهان مورد توجه است، گفت: علاوه بر روایت‌های جذاب و توصیف دقیق، اندیشه فرازمانی و فرامکانی نویسنده درباره جامعه بشری را می‌توان دلیل این موفقیت دانست. رمان به عنوان نویسنده این اثر توانسته است در مواقعی تصویری ناخوانا از آینده بشر، بیان کند. تصویرهای ناخوانایی که امروز به واقعیت پیوسته است. در نتیجه بعد از گذشت چند دهه و تغییر طرز تفکر جامعه آمریکایی، مخاطب امروز با عل و مان گتسی بزرگ را می‌خواند، در نتیجه رمان گتسی

سرو کله‌اش پیدامی شود و ماجراهای جذابی را روایت می‌کند.

■ دهه ۲۰ پرهیاهو

دکتر محمود رضا قربان صیبا، استاد زبان و ادبیات انگلیسی دانشگاه فرانسوی مشهد، ابتدا درباره زمینه تاریخی شکل گیری رمان در دوره دهه های جنگ جهانی اول و دهه دوم قرن بیستم (عصر موسیقی جاز) توضیحاتی را ارائه کرد و گفت: آمریکا بعد از جنگ جهانی اول دوران شکوفایی اقتصادی خودش را می گذراند که به دهه «دهه ۲۰ پرهیاهو» در آمریکا معروف شد. رمان «کنسرت بزرگ» دوران زندگی فیتر جال دزیا مور توجیه قرار نگرفت، اما در دهه ۵۰ میلادی همزمان با سرخوشی های آمریکا بعد از جنگ جهانی دوم، تغییرات اجتماعی ایجاد شده ناشی از آن، نامش دوباره بر سر زبان ها افتاد، اما آن زمان فیتر جال دیگر مرده بود.

وی در ادامه به گروهی از نویسندگان از جمله
ارنست همینگوی، اف. اسکات فیتز جerald و
جان دوس پاسوس با عنوان «نسل گمشده»
(Lost Generation) اشاره کرد و افزود: آثار
این نویسندگان حکایت از سرخوردگی‌ها

گروه ادب و هنر - اولین نشست ماهانه «هزار و یک شبِ رمان» با موضوع نقد و بررسی رمان های برتر جهان در دانشگاه فردوسی برگزار شد.

به گزارش خراسان، دکتر احمد آفتابی عضو هیئت علمی دانشگاه فردوسی در ابتدای این نشست ضمن خوانش سطرهایی از این مان گفت: همه نویسندگان سرشناس جهان بر این باورند که رمان «گنسی» بزرگ آید جزو بهترین رمان های قرن بیستم به شمار می آید. سه فصل اول این رمان در حال و هوای پس از جنگ جهانی اول و دوم روایت می شود. در آن روزگار ویژگی های خاصی بر جامعه آمریکا حاکم بود. در سه فصل اول ما از راولی می خبریم و راولی در کتاب وجود ندارد، بعد، ۷۰ صفحه تازه «گنسی» که همان راولی رمان به شمار می آید خود را به مخاطب نشان می دهد و به بیان روایت های پردازد. درباره راولی این رمان می توان یک کتاب مجز نوشت، چون نویسنده از ترننده های گوناگونی برای راولی و رومانز در برخی بخش های کتاب به ناگاهانایدی می شود تا مدتی ما هیچ خبری از او نداریم، اما چند صفحه آن طرف تر دوباره

صفحه آرایي

روزنامه   مجله   ویژه نامه   کتاب   اینفوگرافیک   گريد   لوگو

 layout@khorasannews.com
  ۰۵۱۳۷۰۰۹۳۹۰

www.37010.ir
صرفه جویی در زمان، پرداخت آنلاین
سفارش آنلاین آگهی
در روزنامه خراسان
ما س

آگهی موضوع عاده ۳ قانون و ماده ۱۳ آیین قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی و اراضی و ساختمانیهای فاقد سند رسمی

برابر رای شماره ۵۶۴۰۰۳۰۶۰۰۳۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰ هیات اول موضوع تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانیهای فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی حوزه ثبت ملک مشهد شعبه یک تصرف مالکانه بااعضای متقاضی خانم سیمین خوشنویس فرزند نوروز علی بشماره ۹۳۷ صادره از مشهد ششصدانگ یک باب منزل مسکونی به مساحت ۱۷۶۰ متر مربع قسمتی از پلاک شماره ۲۳ اصلی بخش ۹ مشهد حوزه ثبت ملک بخاطریک واقع در مجتمع شرقی مهدی آباد ۴ نبش شهید شیر نژاد ۲۰ خریداری از بانک رسدنی آقای محمد اصغر مرزوقریبیده است. لذا به منظور اطلاع عموم مراتب در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز گاهی میشود در صورتیکه اشخاص نسبت به صدور سند مالکیت متقاضی اعتراض داشته باشند می توانند آن تاریخ تا اولین آگهی به مدت دو ماه اعتراض خود را به این اداره تسلیم و پس از اخذ رسید ظرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم، اعتراض دادخواست خود را به مراجع قضایی تقدیم نمایند. بجهتی است در صورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد. م الف ۵۲۲۴

تاریخ انتشار نوبت اول : ۱۴۰۲/۹/۸
تاریخ انتشار نوبت دوم : ۱۴۰۲/۹/۲۳

روزنامه	مجله	ویژه نامه
---------	------	-----------

۰۵۱۳۷۰۰۹۳۹۰

حوزه ثبتی سبزوار
 پروانه‌های ثبت محدود قبلی که به موجب مقررات ماده ۱۴۵ قانون ثبت منتشر گردیده‌اند، یک رجب درخواست واصله مستند به ماده مذکور و متولد ۱۳۸۵/۰۱/۰۱ بابت نامه قانون ثبت محدود و تقسیمات از املاک واقع در بخش ۳ سبزوار حوزه ثبتی این اداره و بدین شرح زیر می‌باشد: بخش ۳ سبزوار - پلاک ۱۶۲ - اصلی - اراضی آبی - پلاک ۶۴۱ - فرعی - معهود - سرتیغ فرزند حسن و غیره - مشخصات یکپارچ منزل مسکونی به مساحت ۱۲۰ متر مربع - تاریخ ثبت: ۱۳۹۶/۰۹/۲۰ - ساعت: ۱۱:۰۰ - مبلغ انجام دادخواست: ۱۴۵۰۰۰ ریال - قانون ثبت املاک به صاحبان املاک و مجاورین شماره های فوق الذکر، سوبله این اگهی اطلاع می‌گردد که در روز ساعت مقرر بالا در محل صدور پروانه رسیدن چنانچه هر یک از صاحبان املاک بایستد قانونی آن‌ها در وقت مقرر حاضر نباشند مطابق ماده ۱ قانون مزبور مورد دگرگانی باخود اظهار شده از طرف

[illegible]

برابر رای شماره ۱۴۰۲۶۰۳۰۶۰۳۰۰۶۰۸ هیات اول موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی متقاضی فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی حوزه ثبت ملک شهید خواجه کی نصر ملک مالکانه بلغه اراضی متقاضی آقای جویدل فردی دانشللی بشماره ۱۳۰۱ صداره ۱۰ شهید نسبت به سه دانگ ششاع از شش دانگ ایمن یک با ساختمان به مساحت ۲۲۹ متر مربع قسمتی از پلاک ۵ امین بخش ۵ مشهد واقع در خیابان کربلای خیابان هاجر ملک ۲۶ عرصه ملک وقفی و متعلق به موقوفه کوهس شاد میگم و امین متعلق به متقاضی ؛ لذا به منظور اطلاع عموم مراتب در دو نوبت به فاصله ۵۲ روز از تتهی میشود در صورتیکه اشخاص نسبت به صدور سند مالکیت متعلق اراضی داشته باشند میتوانند از تاریخ انتشار اراضی به مدت دو ماه اعتراض خود را به این اداره تسلیم و سپس از کار رسید پذیرفت مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اراضی درخواست خود را به مراجع قضایی تقدیم نمایند. بدیهی است در صورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد. م الف ۵۲

تاریخ انتشار نوبت اول ۱۴۰۲/۹/۸
تاریخ انتشار نوبت دوم ۱۴۰۲/۹/۱۴